

Inzicht en luister lust

lussen naar de tweede speaker. Deze ingangen van de actieve 7-serie accepteren samplerates tot 192kHz.

Afstand

Achterop vind je ook een lcd met voor de bediening van de verschillende functies een rotary encoder met in het centrum een enterknop en aan weerszijden een knop om het keuzemenu te activeren, en een om in het bedieningsproces een stap terug te gaan. Hier kies je bijvoorbeeld bij het gebruik van de digitale ingang of de speaker naar kanaal 1, kanaal 2 of beide kanalen in het aes-sig-naal luistert. Ook het signaalniveau van de digitale ingang kan hier, net als de gevoeligheid van de analoge ingang, worden aangepast.

Tevens zijn hier uitgebreide eq-instellingen die je kunt (of eigenlijk móét) maken wanneer de ruimte die je gebruikt niet ideaal is, of als je een losse subwoofer of een apart lfe-kanaal in een meerkanaalsopstelling gebruikt. Voor het compenseren van de akoestiek van de luisterruimte zijn er acht parametrische eq's, en voor andere toepassingen nóg eens een viervoudige parametrische eq plus hoog en laag shelving. Uiteraard is alles op te slaan en onmiddellijk weer op te roepen.

Voor de muziekproductiestudio niet zo relevant maar voor audiovisuele studio's des te meer: je kunt de speaker ook vertragen wanneer het geluid niet lip-sync is met het beeld. Voor installaties waarin grote afstanden moeten worden overbrugd, kan ook de aankomsttijd van het geluid per speaker

worden afgestemd ten opzichte van de speaker met die het verst weg staat.

Moeiteloos

In de vorige eeuw kenden JBL's studiomonitors fervente voor- en tegenstanders. De ene groep roemde de verregaande detaillering en de hoge maximale geluidsdruk, terwijl de andere groep al bij het zien van JBL's werd overvallen door luistermoeheid. Ik moet bekennen dat ik destijds tot die laatste groep behoorde. Tegelijkertijd staat vast dat JBL een enorme bijdrage heeft geleverd aan de ontwikkeling van hoogwaardige speakercomponenten en -systemen voor zowel live als studio toepassingen.

Twee zaken vielen me bij het gebruik van de 708P's in het bijzonder op: alles klinkt buitengewoon moeiteloos en open, en je moet wel op een heel rare plek gaan zitten wil je géén overtuigend geluidsbeeld krijgen.

Om met het eerste te beginnen. Of je nu op een middelmatig niveau draait of (meer dan) keihard, losse instrumenten en effecten krijgen met een soort van vanzelfsprekendheid een plek in het totaalbeeld en zelfs binnen een drukke mix is elk detail gemakkelijk te onderscheiden. Het laag is diep en heeft een stevige punch en blijft onder alle omstandigheden doorzichtig. Details in het midden en hoog staan enerzijds prachtig los, maar behouden hun plek binnen de context op een uitmuntende manier.

En dan punt twee: zelfs als ik veel te dicht tussen de speakers ging zitten, bleef het geluidsbeeld compleet. Het stereobeeld natuurlijk niet, maar het waar te nemen frequentiegebied veranderde nauwelijks. Het zijn forse speakers met een nog veel forser vermogen, dus je kunt veel afstand nemen, maar ook off-axis is er een groot gebied waarin je alle nodige informatie krijgt.

Wat verder opvalt, is dat de 708P het verschil tussen mixen bijna uitvergroot weergeeft. Verschillende manieren van aanpak legt deze speaker meedogenloos bloot. Het

specificaties

- woofer: 8"
- tweeter: 1" (JBL 2409H compressiedriver)
- cross-over: 1700Hz
- bi-amplified: 250W + 250W klasse-D
- analoge ingang: 1x xlr (female, gebalanceerd)
- digitale ingang (aes3): 1x xlr (female, gebalanceerd)
- digitale doorkoppeling: 1x xlr (male)
- samplerates +/- 1%: 44,1kHz, 48kHz, 88,2kHz, 96kHz, 176,4kHz, 192kHz
- room equalizing: 8 parametrische filters
- user equalizing: 4 parametrische filters, hf-shelf, lf-shelf
- room delay: 18ms
- frame delay (a/v): 150ms
- ad/da-converter: 24bit/192kHz (ad), 32bit/192kHz (da)
- interne processing: 32bit floating point, 192kHz samplerate
- networkinterface: Harman HiQnet™ RJ45 connector
- afmetingen (hxbxd): 441x250x312mm
- gewicht: 11,5kg

hoog is bijvoorbeeld van huis uit prachtig transparant en gedetailleerd, maar als je een mix van een album treft waarin daarbij fouten zijn gemaakt, is het met deze JBL's niet om aan te horen.

Conclusie

Omdat het klankbeeld zo uitgebalanceerd is en dat op hoge volumes ook blijft, was ik geneigd om harder te draaien dan ik normaal doe; alleen al voor het lekkere gevoel. Daarin schuilt wat mij betreft ook de beperking van deze speaker. Je hebt pertinent nóg een set andere, kleinere dan wel mindere speakers nodig om je uit de droom te helpen. Maar de studio's waar de JBL 708P voor bedoeld is – de prijs en de afmetingen in aanmerking genomen – hebben ongetwijfeld uitgebreide monitorfaciliteiten, en hebben dan vooral baat bij de schitterende balans en detaillering, het zeer precieze stereobeeld en het hoge volume dat deze monitors kunnen produceren. En dat van JBL en luistermoeheid; dat heb ik nooit gezegd, oké? ■

INTERFACE XTRA

• korte introductie van de 7-serie door JBL

• handleiding

In de jaren zeventig en tachtig was JBL toonaangevend op het gebied van studiomonitors. Er zijn sinds die tijd heel wat concurrenten op de markt verschenen, maar JBL weet zich uitstekend staande te houden, bijvoorbeeld met de 708P.

door **Alex Buurman**
alex@interface.nl

De JBL 708P is een studiomonitor met een 8" woofer. Binnen die 7-serie bevindt zich ook een versie met een 5" woofer, de 705P, en beide versies kun je ook zonder interne versterkers kopen: de 705i en 708i. De P-versies zijn voorzien van

interne klasse-D versterkers met zowel voor het midden-laag als het hoog een vermogen van 250 watt. De tweeters hebben compressiedrivers en krijgen ondersteuning van uitbundig gewelfde horns. Compressiedrivers hebben ten opzichte van dome-tweeters een veel hogere efficiëntie, een groter dynamisch bereik en een lagere vervorming, maar voor de spreiding zijn geavanceerde horns nodig, wat in dit geval dus resulteert

info

- **Prijs incl:** 705i € 875,- 705P € 1.250,- 708i € 1.880,- 708P € 2.500,-
- **Distributie:** Audio XL, 030 264 4090
- **Internet:** www.audiol.nl, www.jblpro.com

in die karakteristieke 'toeters' van de hoogunit. Beide modellen hebben een baspoort aan de voorzijde.

Dankzij de interne dsp van de 7-serie biedt de monitor veel faciliteiten op het gebied van afuistering binnen meerkanaalsystemen en op basis daarvan laten de 705 en 708 zich moeiteloos integreren in JBL's eigen M2 Master Reference Monitor-systeem.

Aan de achterkant bevindt zich een aantal in- en uitgangen: een xlr-input voor analoge audio, xlr-in/out voor digitale audio (aes3) en een rj45-connector voor het aansluiten van de speaker op een computer in verband met het updaten. JBL noemt dit laatste 'HiQnet'. De digitale xlr-uitgang kun je gebruiken om het signaal van de digitale ingang door te

Intonato 24

Recentelijk introduceerde JBL de Intonato 24 hardware monitormanager, waarmee je speakeropstellingen automatisch kunt kalibreren. Dat kan in praktisch elke denkbare configuratie: van stereo tot surround, en systemen met horizontaal meer lagen met speakers, zoals Dolby Atmos en Auro 3D; dat alles met een maximum van 24 kanalen. Daarbij wordt elke speaker afgestemd, rekening houdend met de individuele plaatsing en met de akoestiek van de ruimte. Met Intonato 24 ben je overigens niet beperkt tot speakers van JBL. Ook professionele

speakers van andere merken, inclusief installaties met meerdere subwoofers kunnen worden afgeregeld in tijd en in frequentierespons. Het is een buitengewoon geavanceerd monitor-management-systeem met talkback en handige routingfaciliteiten voor gebruik in studio's met meerdere ruimtes. Bediening van een Intonato 24-systeem kan ook door middel van een Windows pc, Mac of iOS- of Android-apparaat. Jammer genoeg was er geen demo-opstelling beschikbaar ten tijde van deze test, want de mogelijkheden zijn op papier erg interessant.

